

SPIS TREŚCI

■	PRZEDMOWA.....	11
■	Rozdział I	
	POJĘCIA PODSTAWOWE.....	17
1.	Spółeczność międzynarodowa	17
2.	Stosunki międzynarodowe	22
3.	Ramy organizacyjne społeczności międzynarodowej	24
4.	Prawo międzynarodowe publiczne	29
4.1.	Pojęcie prawa międzynarodowego, jego istota, cechy szczególne, systematyka	29
4.2.	Podstawa obowiązywania Oprawa międzynarodowego	32
4.3.	Sankcje w prawie międzynarodowym	34
4.4.	Zasady prawa międzynarodowego	49
4.5.	Kodyfikacja i stopniowy rozwój prawa międzynarodowego	51
4.6.	Stosunek prawa międzynarodowego do prawa wewnętrznego i wspólnotowego	54
4.7.	Miękkie prawo międzynarodowe	58
5.	Inne systemy normatywne	60
5.1.	Moralność międzynarodowa	60
5.2.	Prakseologia międzynarodowa	62
5.3.	Normy polityczne	64
5.4.	Normy kurtuazji międzynarodowej	65
■	Rozdział II	
	ŹRÓDŁA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO	67
1.	Pojęcie źródeł prawa międzynarodowego i ich podział	67
2.	Źródła prawa międzynarodowego w postępowaniu przed MTS (art. 38 Statutu)	69
3.	Umowa międzynarodowa jako źródło prawa międzynarodowego	70
4.	Kodyfikacja prawa traktatów – konwencja wiedeńska z 23 maja 1969 r. (KPT)	72
4.1.	Pojęcie traktatu	74
4.2.	Zawarcie umowy międzynarodowej	78
4.3.	Reprezentacja państwa w stosunkach traktatowych	79

4.4.	Zastrzeżenia do umów międzynarodowych i ich skutki prawne	80
4.5.	Umowa międzynarodowa a państwo trzecie niebędące stroną umowy	83
4.6.	Przyczyny nieważności umów międzynarodowych	84
4.7.	Przyczyny wygaśnięcia umów międzynarodowych	87
4.8.	Interpretacja traktatów	90
5.	Sukcesja traktatów (konwencja wiedeńska z 23 sierpnia 1978 r.)	91
6.	Zwyczaj międzynarodowy	95
7.	Zasady ogólne prawa	99
8.	Akty jednostronne państwa	101
9.	Uchwały prawotwórcze organizacji międzynarodowych	103
10.	Pomocnicze źródła prawa międzynarodowego	105

■ Rozdział III

PODMIOTY PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO	109
1. Pojęcie podmiotowości w prawie międzynarodowym	109
2. Państwo jako pierwotny podmiot prawa międzynarodowego	111
2.1. Suwerenność a uprawnienia suwerenne	113
2.2. Zwierzchnictwo terytorialne i personalne	115
2.3. Powstanie i upadek państwa	117
2.4. Państwa unitarne i złożone	119
2.5. Szczególne kategorie państw	121
2.5.1. Mini państwa w prawie międzynarodowym	121
2.5.2. Państwa wieczysto zneutralizowane	122
2.5.3. Państwa zależne	124
3. Uznanie państwa	125
3.1. Znaczenie uznania dla podmiotowości	128
3.2. Pozostałe przypadki uznania	130
4. Odpowiedzialność państwa	133
5. Podmiotowość organizacji międzynarodowych	137
5.1. Atrybuty podmiotowości prawnej organizacji międzynarodowych	138
6. Inne podmioty prawa międzynarodowego	139
7. Stolica Apostolska jako podmiot prawa międzynarodowego	141
8. Podmiotowość Unii Europejskiej w prawie międzynarodowym	143
9. Podmiotowość Stałego Międzynarodowego Trybunału Karnego (1998)	146

■ Rozdział IV

TERYTORIUM W PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM	147
1. Terytorium państwowe i jego składniki	147
2. Integralność terytorialna jako podstawowa zasada prawa międzynarodowego	152
3. Granice państwa – zasada nienaruszalności granic	155
4. Zwierzchnictwo terytorialne i jego ograniczenia	158
4.1. Pojęcie i treść prawa zwierzchnictwa terytorialnego	158
4.2. Morze terytorialne	160

4.3.	Cieśniny międzynarodowe	165
4.4.	Kanały morskie	169
4.5.	Rzeki międzynarodowe	174
4.6.	Wody archipelagowe	180
4.7.	Przestrzeń powietrzna	182
5.	Nabycie i utrata terytorium	187
6.	Terytorialne reżimy międzynarodowe	189
6.1.	Morze otwarte	189
6.2.	Strefa przyległa	196
6.3.	Wyłączna strefa ekonomiczna	197
6.4.	Szelf kontynentalny	200
6.5.	Dno morskie i oceaniczne poza granicami jurysdykcji państwowej (Obszar)	205
6.6.	Przestrzeń kosmiczna	206
7.	Obszary podbiegunowe	209
8.	Ochrona środowiska naturalnego człowieka	212
9.	Demilitaryzacja, neutralizacja, i denuklearyzacja terytorium	216
■ Rozdział V		
	LUDNOŚĆ W PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM	219
1.	Pojęcie ludności	219
2.	Zwierzchnictwo terytorialne a zwierzchnictwo personalne	221
3.	Jurysdykcja	222
4.	Obywatelstwo, wielokrotne obywatelstwo i bezpaństwowość	227
5.	Obywatelstwo europejskie	231
6.	Status prawny cudzoziemców	236
6.1.	Pojęcie cudzoziemca	236
6.2.	Wjazd i pobyt cudzoziemców	239
6.3.	Dostęp cudzoziemca do wymiaru sprawiedliwości	243
6.4.	Prawo azylu terytorialnego	245
6.5.	Status uchodźców	250
6.6.	Azyl tymczasowy (Ochrona tymczasowa)	256
6.7.	Pobyt tolerowany	258
6.8.	Wydalenie i ekstradycja	260
6.9.	Prawo opieki dyplomatycznej	269
7.	Szczególne kategorie cudzoziemców	276
8.	Międzynarodowe standardy ochrony praw człowieka	278
8.1.	Standard ludzkości (<i>standard of humanity</i>)	280
8.2.	Standard uniwersalny	282
8.3.	Standard regionalny	283
8.4.	Standard wspólnotowy	285
8.5.	Ochrona kobiet, dzieci i skazanych	287
8.6.	Sądowe i pozasądowe środki kontroli przestrzegania praw człowieka	291
9.	Ochrona mniejszości narodowych	294
10.	Ludobójstwo i inne zbrodnie przeciw ludzkości	299
11.	Interwencja humanitarna	301
12.	Umowy międzynarodowe dotyczące niektórych zagadnień prawa prywatnego międzynarodowego	304

12.1.	Umowy dotyczące spraw małżeńskich, alimentacji i adopcji	304
12.2.	Umowy o pomocy prawnej	305

■ Rozdział VI

PRAWO DYPLOMATYCZNE I KONSULARNE 307

1.	Początki nowoczesnej dyplomacji	307
2.	Kodyfikacja prawa dyplomatycznego	309
3.	Misje specjalne	310
4.	Stosunki dyplomatyczne	312
4.1.	Ustanowienie stosunków dyplomatycznej	313
4.2.	Zakończenie działalności misji dyplomatycznej	315
4.3.	Funkcje misji dyplomatycznych	316
4.4.	Liczebność i skład misji dyplomatycznej	317
4.5.	Klasy szefów misji dyplomatycznej	318
4.6.	Korpus dyplomatyczny	319
4.7.	Obowiązki przedstawiciela dyplomatycznego wobec państwa przyjmującego	320
4.8.	Przywileje i immunitety dyplomatyczne	321
5.	Stosunki konsularne	327
5.1.	Kodyfikacja prawa konsularnego	328
5.2.	Stosunki dyplomatyczne a konsularne	328
5.3.	Ustanowienie stosunków konsularnych	329
5.4.	Funkcje misji konsularnych	330
5.5.	Liczebność i skład misji konsularnych, precedencja	331
5.6.	Konsul honorowy	332
5.7.	Przywileje i immunitety konsularne	334
6.	Europejska konwencja o funkcjach konsularnych	335
7.	Bilateralne umowy konsularne	337
8.	Funkcjonariusze międzynarodowi	339

■ Rozdział VIII

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE 341

1.	Pojęcie organizacji międzynarodowej	342
2.	Podział organizacji międzynarodowych	343
3.	Funkcje organizacji międzynarodowej	345
4.	Organy organizacji międzynarodowych	347
5.	Organizacja Narodów Zjednoczonych	349
5.1.	Uwagi wprowadzające	349
5.2.	Organy Organizacji Narodów Zjednoczonych	351
5.3.	Członkostwo Organizacji Narodów Zjednoczonych	355
5.4.	Status obserwatora ONZ	357
5.5.	Operacje pokojowe ONZ	358
5.6.	Reforma ONZ	361
6.	Organizacje wyspecjalizowane ONZ	363
7.	Organizacje regionalne i partykularne	364

7.1.	Organizacje regionalne	364
7.1.1.	Organizacja Państw Amerykańskich	364
7.1.2.	Organizacja Jedności Afrykańskiej	365
7.1.3.	Liga Państw Arabskich	365
7.2.	Organizacje partykularne	366
8.	Organizacje pozarządowe	366
■ Rozdział VIII		
	SPORY MIĘDZYNARODOWE I ICH ROZWIĄZYWANIE	369
1.	Pojęcie i podział sporów międzynarodowych	369
2.	Sposoby i środki rozwiązywania sporów międzynarodowych	371
3.	Rozwiązywanie sporów międzynarodowych w ramach ONZ	375
4.	Rozwiązywanie sporów międzynarodowych według procedury Karty NZ	380
5.	Rozwiązywanie sporów międzynarodowych a środki nacisku	382
6.	Rozwiązywanie sporów w ramach Międzynarodowego Trybunału Prawa Morza	384
7.	Stałe sądy regionalne (ETS, ETPC)	385
8.	Europejski model rozwiązywania sporów międzynarodowych	389
9.	Rozwiązywanie międzynarodowych sporów gospodarczych	395
■ Rozdział IX		
	PRAWO KONFLIKTÓW ZBROJNYCH	405
1.	Od <i>ius ad bellum</i> do <i>ius contra bellum</i>	405
2.	Kodyfikacja prawa konfliktów zbrojnych	411
3.	Pakt Ligi Narodów – ograniczenie <i>ius ad bellum</i>	413
4.	Pakt Brianda-Kellogga – uroczyste wyrzeczenie się wojny	415
5.	Rokowania rozbrojeniowe	416
6.	Karta Narodów Zjednoczonych – zakaz użycia siły i groźby jej użycia	420
6.1.	Użycie siły w imieniu społeczności międzynarodowej	421
6.2.	Prawo do samoobrony indywidualnej i zbiorowej	423
7.	Definicja agresji	425
8.	Konflikty międzynarodowe i niem międzynarodowe	427
9.	Rozpoczęcie kroków wojennych	429
10.	Reguły wojny lądowej, morskiej i powietrznej	430
11.	Ewolucja pojęcia kombatanta (<i>belligerenta</i>)	436
12.	Niedozwolone środki i metody walki	439
13.	Partyzanci, ruch oporu, powstańcy, najemnicy, szpiegowie	441
14.	Ochrona ludności cywilnej	446
15.	Ochrona jeńców wojennych	451
16.	Zbrodnie wojenne – kwalifikacja, odpowiedzialność	455
16.1.	Zagadnienie odpowiedzialności karnej jednostki	456
16.2.	Ku kategoryzacji zbrodni międzynarodowych	459
16.3.	Trybunały karne międzynarodowe i mieszane	460

■ WYKAZ SKRÓTÓW	471
■ BIBLIOGRAFIA	473
■ INDEKS NAZWISK	477
■ INDEKS RZECZOWY	483
■ WAŻNIEJSZE ORZECZENIA I SPRAWY POWOŁANE W TEKŚCIE	487